

Uzasadnienie wniosku
o Nagrodę Prezesa Rady Ministrów za wyróżniającą się rozprawę doktorską
dr inż. arch. Marii Arno
pt. „Adaptacja zabytkowych obiektów sakralnych na funkcje świeckie – na przykładzie
wybranych realizacji zachodnioeuropejskich z wykorzystaniem metody narracyjnej”

Rozprawa doktorska dr inż. arch. Marii Arno została wysoko oceniona i wyróżniona przez Radę Naukową Dyscypliny Architektura i Urbanistyka Politechniki Warszawskiej.

Pani dr inż. arch. Maria Arno rozpoczęła Studia Doktoranckie na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej w 2017 roku. Podczas studiów autorka brała udział w konferencjach krajowych i międzynarodowych, opublikowała artykuły w wysoko punktowanych czasopiśmie oraz monografiach. Podsumowaniem prac naukowych dr inż. arch. Marii Arno w roku 2023 była rozprawa doktorska pt. „Adaptacja zabytkowych obiektów sakralnych na funkcje świeckie – na przykładzie wybranych realizacji zachodnioeuropejskich z wykorzystaniem metody narracyjnej” obroniona w dniu 05.12.2023 r. przed Komisją Doktorską, która złożyła wniosek o wyróżnienie pracy. Rozprawa doktorska dr inż. arch. Marii Arno kwalifikuje się do Nagrody Prezesa Rady Ministrów za wyróżniającą się rozprawę doktorską zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 maja 2019 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród Prezesa Rady Ministrów oraz wzoru wniosku o ich przyznanie (Dz. U. z 2023 r. poz. 368), spełnia kryteria wymienione w § 3 ww. rozporządzenia, za czym przemawiają następujące argumenty:

- 1) Praca doktorska jest próbą połączenia teoretycznych oraz naukowych rozwiązań z wnioskami przydatnymi dla dobrych praktyk architektonicznych oraz konserwatorskich w procesie adaptacji obiektów sakralnych na funkcje świeckie. W pracy zostały wskazane możliwe adekwatne świeckie funkcje, które nie powodują profanacji miejsca kultu, są zgodne z uwarunkowaniami konserwatorskimi, teologicznymi i nie budzą dysonansu poznawczego u osób respektujących wartości chrześcijańskie. Praca przedstawia możliwe rozwiązania istotnego problemu jakim jest adaptacja miejsc świętych do funkcji świeckich oraz implementacji adekwatnych rozwiązań w praktyce;
- 2) Praca ma innowacyjny charakter, gdyż po raz pierwszy zastosowano metodę narracyjną jako narzędzie do analizy zjawiska adaptacji obiektów sakralnych do funkcji świeckich. Jest to metoda nowatorska, która może pomóc w znalezieniu adekwatnego świeckiego przeznaczenia, nie powodując profanacji miejsca o szczególnym znaczeniu religijnym, utrzymując identyfikację kulturową. Jest narzędziem holistycznym, uniwersalnym, spajającym nie tylko kategorie estetyczne, ale także filozoficzne, etyczne i semantyczne. Metoda narracyjna może być przydatnym narzędziem do przekształcania, analizowania i projektowania takich obiektów. Metodologia ta została uznana przez środowisko naukowe i jeszcze podczas pracy nad dysertacją w 2022 roku opublikowana w czasopiśmie „Museology and Cultural Heritage” za 200 punktów z listy MNiSW;
- 3) Praca doktorska prezentuje wysoki poziom wiedzy teoretycznej autorki w dyscyplinie naukowej: przeanalizowano uwarunkowania konserwatorskie związane z procesem adaptacji obiektów sakralnych do funkcji świeckich, uwarunkowania teologiczne kościoła katolickiego, prawosławnego oraz protestanckich w stosunku do adaptacji obiektów sakralnych do innych funkcji niż liturgiczne oraz etyki zawodu architekta. W pracy pokazano również historyczne przykłady adaptacji, dane statystyczne dotyczące kategoryzacji wartości w Europie, jak i liczbę obiektów przekształconych na funkcje

świeckie. Autorka rozprawy opisała przykłady adaptacji świątyń na funkcje świeckie w Polsce oraz wskazała możliwe kierunki i perspektywy kontynuacji badań;

- 4) Rozprawa otrzymała trzy pozytywne recenzje zawierające wniosek o wyróżnienie. Komisja Doktorska, która przeprowadzała obronę rozprawy, złożyła do Rady wniosek o wyróżnienie. Praca doktorska została wysoko oceniona i wyróżniona przez Radę Naukową Dyscypliny Architektura i Urbanistyka Politechniki Warszawskiej, która przeprowadziła postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora i w dniu 19.12.2023 r. po nadaniu stopnia doktora w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych w dyscyplinie architektura i urbanistyka podjęła również uchwałę o jej wyróżnieniu.

Rozprawa doktorska została również doceniona przez środowisko naukowe krajów zachodnich. Praca jest w trakcie recenzowania w wydawnictwie Routledge Taylor & Francis Group. Po uzyskaniu pozytywnych recenzji na podstawie doktoratu możliwe jest opublikowanie książki w serii Routledge Research in Architectural Conservation and Historic Preservation bądź Routledge Research in Architecture POZIOM II – 200 punktów zgodnie z komunikatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 września 2020 r.